

دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

فرم طرح درس

دانشکده: مهندسی زراعی گروه آموزشی: اقتصاد کشاورزی نام مدرس: کمال عطایی سلوط

طرح درس: اقتصاد محیط زیست شماره درس: ۳۶۳۶۲۵ رشته: اقتصاد کشاورزی

مقطع: کارشناسی نیمسال: اول/دوم

جلسه	موضوع جلسه	اهداف جلسه
۱	کلیاتی از نقش اقتصاد در مدیریت زیست-محیطی	تعاریف اولیه اقتصاد محیط زیست
۲	الگوی اصلی فعالیت های اقتصادی: الگوی جریان چرخشی و جریان موازنه مواد	بیان نقش اقتصاد در مدیریت زیست-محیطی و وارد کردن منابع طبیعی و محیط زیست در الگوهای اقتصاد کلان
۳	مفاهیم اصلی اقتصاد محیط زیست، شناسایی دامنه خسارت های محیط زیستی (آلودگی های محلی، منطقه ای و جهانی)	آشنایی آلودگی و دامنه ی خسارت های آلودگی، طبقه بندی آلودگی (طبقه بندی منابع آلودگی بر پایه ی پویایی و تحرک (منابع ساکن و منابع متحرک)، طبقه بندی منابع آلودگی بر پایه ی شناسایی پذیری (منابع نقطه ای و غیر نقطه ای))، شناسایی دامنه ی خسارت محیط زیستی
۴	شناسایی علل خسارت های محیط زیستی: انواع آلودگی (آلودگی های طبیعی، آلودگی های انسان-زاد)،	آشنایی با منشأ ایجاد آلودگی
۵	شناسایی اهداف محیط زیستی، برنامه ریزی سیاست های محیط زیستی برای آلودگی ها (ارزیابی خطر، مدیریت خطر (تخصیص مؤثر و هزینه مؤثر))	آشنایی با اهداف محیط زیستی (کیفیت محیط زیست، توسعه پایدار و تنوع زیستی) و نیز ابزارهای برنامه ریزی سیاست های محیط زیستی برای کنترل آلودگی ها
۶	الگوسازی شکست بازار، درک شکست بازار در کالاهای عمومی، راه حل های اصلاح شکست بازار	بیان چالش های موجود در الگوی تعادل رقابتی کلاسیک در محیط زیست
۷	مشکلات محیط زیستی: نظریه اثرات جانبی (خارجی-بیرونی-انتشار-فرعی و غیره)	آشنایی با مفاهیم اثرات خارجی مثبت و منفی
۸	الگوسازی خسارت-های محیط زیستی به عنوان اثر بیرونی منفی و اندازه گیری دستاوردهای رفاهی برای جامعه	الگوسازی درونی کردن اثرات خارجی و مقایسه تعادل در آن با وضعیت رقابتی
۹	نظریه کوز، چانه زنی و گفتگو در حالت واگذاری حق بهره برداری به	آشنایی با شیوه های مدیریت اثرات جانبی و درونی کردن اثرات خارجی در حالت واگذاری حق بهره برداری به آلوده کننده
۱۰	چانه زنی و گفتگو در حالت واگذاری حق مالکیت به بهره-بردار-کنندگان، محدودیت های نظریه کوز	آشنایی با شیوه های مدیریت اثرات جانبی و درونی کردن اثرات خارجی در حالت واگذاری حق مالکیت به بهره برداری کنندگان،
۱۱	تعریف آلودگی و انواع آلاینده ها، روش های عملی کنترل آلودگی	آشنایی با روش های کنترل آلودگی شامل کاهش نرخ بکارگیری مواد و انرژی، تصفیه مواد اضافی، انتخاب زمان و مکان دفع آلودگی، افزایش ظرفیت اشباع جذب مواد اضافی
۱۲	رویکردهای تعیین مقادیر مطلوب آلودگی، کاربرد استانداردها در سیاستگذاری های زیست-محیطی	آشنایی با رویکردهای تعیین مقادیر مطلوب آلودگی (رویکرد کنترل- نظارت؛ رویکرد بازار؛ رویکرد چانه زنی؛ رویکرد تعیین افق زمانی؛ رویکرد تبلیغات؛ رویکرد قانون مشترک (عمومی)) و کاربرد استانداردهای محدود-مبتنی بر فن-آوری-عملکرد در سیاستگذاری های زیست-محیطی
۱۳	پیامدهای اقتصادی استفاده از استانداردها، رویکرد بازار به عنوان راه حل اقتصادی برای مشکلات محیط زیستی	آشنایی با رویکرد بازار به عنوان راه حل اقتصادی برای مشکلات محیط زیستی (جریمه بر آلودگی یا مالیات، یارانه ها، سیستم سپرده-بازپرداخت، سیستم مجوزهای آلودگی قابل تجارت)
۱۴	کارکردها و خدمات اکوسیستمی محیط زیست	آشنایی با کارکردها و خدمات اکوسیستمی محیط زیست و دسته بندی آنها

آشنایی با روش قیمت‌های بازار یا تمایل به پرداخت آشکار شده و واحد و مدارک ضمنی یا تمایل به پرداخت نسبت‌داده‌شده	ارزشگذاری اقتصادی خدمات محیط زیست	۱۵
آشنایی با روش بررسی و برآورد یا تمایل به پرداخت بیان‌شده (اظهارشده) و انتقال منافع	ارزشگذاری اقتصادی خدمات محیط زیست	۱۶

منابع مورد استفاده:

۱. مقدمه ای بر ارزشگذاری محیط زیست، قربانی، محمد و علی فیروز زارع (۱۳۸۷)، دانشگاه فردوسی
2. Nick Hanley, Jason F. Shogren and Ben White (2005). *Environmental Economics (The Theory and Practice)*, Mac Millan.
- ۳) اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی (۱۳۹۶)، جیمز مک‌گیل‌ری، راجر پرمن، یوما، مترجم: حمیدرضا ارباب. نشر نی.
- ۴) اقتصاد منابع طبیعی تقابل رویکرد متداول و توسعه پایدار، (۱۳۹۴)، کریمی تکانلو، زهرا، متفکرآزاد، محمدعلی، رنج پور، رضا، انتشارات دانشگاه تبریز.
- ۵) ارزشگذاری اقتصادی منابع زیست محیطی، تألیف حمید امیرنژاد و کمال عطایی سلوط (۱۳۹۰)، انتشارات آوای مسیح.